

Turizem, rekreacija in gozd na krasu

Tourism, Recreation and Forest in the Karst

Živan VESELIČ, Tone LESNIK*

Izvleček

Veselič, Ž., Lesnik, T.: Turizem, rekreacija in gozd na krasu. Gozdarski vestnik, št. 3/1995. V slovenščini, cit. lit. 10.

Prispevek govori o turizmu in rekreaciji na splošno ter o motivih za turizem in rekreacijo v gozdu. Navedene so temeljne usmeritve za razvoj obeh dejavnosti v gozdu ter podrobnejše usmeritve za razvoj turizma in rekreacije v gozdovih slovenskega kraškega sveta.

Ključne besede: turizem, rekreacija, kras, funkcije gozdov, raba gozdov

1 UVOD

1 INTRODUCTION

Zaradi povečevanja produktivnosti dela ostaja delovnim ljudem vse več časa za turizem in rekreacijo. Turizem postaja vse pomembnejša gospodarska dejavnost, ljudje vse več časa posvečajo tudi bolj ali manj aktivni rekreaciji. Vedno pogosteje zahajajo tudi v gozdove, kar od gozdarjev zahteva, da prisluhnejo turističnemu in rekreativnemu utripu in s svojo strokovnostjo prispevajo k usmerjanju takšne turistične in rekreativne rabe gozdov, ki bi pomenila sprejemljiv kompromis med željami ljudi po obeh dejavnostih ter zagotavljanjem vseh drugih vlog gozdov in gozdnega prostora.

V prispevku se ukvarjava predvsem z usmerjanjem različnih rab gozda in gozdnega prostora, med katerimi je tudi raba obojega v turistične in rekreativne namene. Samo obliko sodelovanja gozdarjev pri neposrednem izvajanju turističnih in rekreativnih dejavnosti sva pri tem pustila ob strani. Tako kot doslej bomo gozdarji tudi v prihodnje zainteresirani za sodelovanje pri vseh dejavnostih v gozdovih, ki jim bo glavni ali

Synopsis

Veselič, Ž., Lesnik, T. Tourism, Recreation and Forest in the Karst. Gozdarski vestnik, No. 3/1995. In Slovene, lit. quot. 10.

The article talks of tourism and recreation in general as well as of the motives for tourism and recreation in the forest. Basic guidelines as to the development of both activities in the forest and more detailed ones for the development of tourism and recreation in the forests of the Slovenian karst area are stated.

Key words: tourism, recreation, karst, forest functions, forest utilization.

pa spremljajoč motiv spoznavanje gozda in življenja v njem ter osveščanje javnosti o vlogah gozdov ter potrebi po njihovem varovanju. Zaradi kratkega delovanja Zavoda za gozdove Slovenije (šele od 1. maja 1994) ter velikih organizacijskih sprememb v slovenskem gozdarstvu v celoti pa bi v tem trenutku verjetno tudi težko v podrobnosti dorekli vse možne oblike sodelovanja gozdarjev pri neposrednem izvajanju turistične in rekreativne dejavnosti.

2 O TURIZMU IN REKREACIJI

2 ON TOURISM AND RECREATION

Turizem in rekreacija sta različni dejavnosti, ki na nekoliko različen način pa vendar podobno obremenjujeta prostor. Z rekreacijo naj bi se človek telesno in duševno sprostil in okreplil, pri turizmu pa gre za potovanja in začasno bivanje v tujih krajih zaradi oddiha ..., kar naj bi po nekaterih navedbah celo trajalo vsaj 24 ur. V vsakem primeru gre pri rekreaciji za nabiranje novih moči bližje domu, pretežno v krajevnih ali območnih okvirih, pri turizmu pa za potovanja ljudi v bolj oddaljene kraje.

Glede obremenitve prostora se turizem in rekreacija pomembno razlikujeta v tem, da je turistični tok ljudi praviloma usmerjen

* Mag. Ž. V., dipl. inž. gozd., T. L., dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, 61000 Ljubljana, Večna pot 2, SLO

k posameznim zanimivejšim točkam ali pre-delom, pri iskanju primerne (zelo raznolike) rekreacije pa se ljudje bolj enakomerno, čeprav seveda še zdaleč ne enakomerno, razpršijo po njihovem domu bližnjih prede-lih.

V odnosu do okolja je primerno pri obeh obnoviti nekaj že znanih dejstev.

2.1 Turizem

2.1 Tourism

O odnosu med turizmom in okoljem je v zadnjih letih po svetu organiziranih zelo veliko strokovnih srečanj in posvetovanj. Med njima je ozka zveza – ni turizma brez primerne okolja, velikokrat so prav naravne zanimivosti cilj turistov. Kako zlasti v takšnih primerih okolje ohraniti, da ne postane žrtev turizma? To je vprašanje, ki intenzivno zaposluje turistične in naravo-varstvene delavce. Problem je še posebej pereč, kjer je glavna odlika nekega okolja v njegovi prvobitni ohranjenosti in naravnosti – tudi ali predvsem zaradi neobljudenosti.

V strokovnih krogih sta se ob obravnavah te problematike uveljavila dva termina: "trajnostni turizem" in "ekoturizem". V novinarskih zapisih je večkrat zaslediti tudi pojem "mehki turizem". V zvezi z zagotavljanjem trajnostnega razvoja turizma v naravnem okolju govorimo o pojmu "nosilne zmogljivosti" okolja oziroma ekosistema za turistično obremenitev. Pojem ekoturizma je ožji od pojma trajnostnega turizma. Po definiciji IUCN (Mednarodna zveza za zavarovanje narave) gre v primeru ekoturizma za "segment turizma, ki vključuje potovanje v sorazmerno ohranjenem naravnem okolju z namenom opazovanja, študija in uživanja pokrajine in njenega rastlinskega in živalskega sveta kot tudi kulturnih značilnosti tega okolja" (Čerovsky 1992).

Lahko ugotavljamo veliko podobnost med konceptoma sodobnega gozdarstva, ki temelji na sonaravnosti, večnamenskosti in trajnosti vseh vlog gozda, ter trajnostnega turizma.

2.2 Rekreacija

2.2 Recreation

Pri rekreaciji je še pomembneje kot pri turizmu dejavnosti deliti glede na to, ali je gozd sestavni del vsebine neke dejavnosti oziroma motiv zanjo ali pa samo okolje te dejavnosti, ki bi jo lahko ljudje načeloma opravljali tudi zunaj gozda – čeprav seveda ne gre zanemariti pozitivnega fiziološkega učinka gozdnega okolja.

Neprimerno pa je k rekreaciji v gozdu šteti dejavnosti, ki se jim mora gozd šele umakniti, da se lahko razvijejo, kot je na primer smučanje (Anko 1990).

3 TURIZEM IN REKREACIJA V GOZDU

3 TOURISM AND RECREATION IN THE FOREST

Poglejmo odgovore na vprašanje, kateri motivi vodijo ljudi, da si izberejo za rekreacijo gozdno okolje.

Bernard Stritih (1990) ugotavlja:

- Človek v gozdu lahko še najde okolje, ki je najbolj podobno okolju, v katerem se je začel njegov prazgodovinski razvoj.
- V gozdu se človek približa preprostosti svoje biti.

- Gozd je posebno ugoden ambient ne le za oddih in sprostitev, ampak tudi za globlja doživetja.

Pirnat (1990) podrobneje razčlenjuje dejavnike fizičnega in psihičnega ugodja, ki ga ljudje doživljajo v gozdu. Med dejavniki fizičnega ugodja navaja izravnano mikroklima, čistejši zrak, manjši hrup ter možnost telesnega razgibavanja in nabiranja gozdnih sadežev, med dejavniki psihičnega ugodja pa stik s prvobitnimi prvimi narave, simbolno iskanje virov življenja, zadovoljevanje atavističnih nagonov (lov, nabiralništvo), odsotnost ubijajočega tempa civilizacije in estetsko ugodje.

Podobno razmišljajo o motivih, ki vodijo ljudi na rekreacijo v gozd tudi nemški avtorji (Tavčar 1990), posebej pa poudarjajo občutek osebne svobode, saj je po njihovem mnenju za mnoge ljudi gozd edini kraj, kjer se lahko počutijo svobodne, nenadzorovane in neopazovane.

Čeprav je Valvasor menil, da gozd ne pristoji človeku, in čeprav se večina ljudi v skrivnostnem in tujem okolju obsežnejših gozdov počuti nelagodno, si od vsakdanjega nemirnega življenja preobremenjeni ljudje vse pogosteje prav v gozdu poiščejo poslednjo oazo miru.

Tako za turizem kot za rekreacijo v gozdu oziroma gozdnem prostoru (prostoru, ki je ekološko ali funkcionalno povezan z gozdom) velja, da sta tu, da obstajata in da bo pritisk ljudi na gozd vse večji, tudi zaradi novih oblik rekreacij kot posledice novih tehničnih sredstev (npr. gorska kolesa) ter izpopolnjenih sredstev za orientacijo v prostoru (karte, tehnična sredstva). V Sloveniji lahko večji obisk gozda in gozdnega prostora pričakujemo tudi zaradi objektivno zmanjšanih možnosti za obmorski turizem v primerjavi s prejšnjimi razmerami.

4 USKLAJEVANJE RAZLIČNIH RAB GOZDA IN GOZDNEGA PROSTORA TER TEMELJNE USMERITVE ZA RAZVOJ TURIZMA IN REKREACIJE V GOZDU

4 BRINGING INTO LINE VARIOUS FOREST FUNCTIONS AND FOREST SPACE AND THE BASIC TENDENCIES REGARDING THE DEVELOPMENT OF TOURISM AND RECREATION IN THE FOREST

Gozd pa seveda ni namenjen samo turizmu in rekreaciji, ampak ima še številne druge vloge. Zakon o gozdovih govori o ekoloških, socialnih (sem spadata tudi turistična in rekreativna vloga) in proizvodnih vlogah gozda. Poleg alpskega sveta so na občutljivem kraškem svetu, kjer brez gozdne vegetacije rastišča hitro degradirajo, degradira pa tudi vsa krajina, še posebej pomembne ekološke vloge, predvsem varovanje (gozdnih) zemljišč.

Turistična in rekreacijska vloga gozda sta pogosto prijazni gozdarjem, ker se gozdarji z njuno pomočjo uspešno zblížamo z javnostjo, javnost prek njih spoznava gozd in njegov pomen, kar je vse v prid boljšemu ravnanju ljudi z gozdom in vso naravo, torej gozdarjem v pomoč, življenje samega gozdnega ekosistema pa turizem

in rekreacija vselej motita in sta neprijazna tudi do večine drugih vlog gozdov (npr. do ohranjanja virov pitne vode, zagotavljanja miru gozdnim živalim, ki so pomembne za vzdrževanje biološkega ravnotežja tudi zunaj gozda, idr.).

Še posebej moteč je, oziroma bi bil, zelo množičen turizem v predelih, kjer želimo zaradi živali ohraniti popolno naravnost življenjskih razmer, torej tudi "gozdni" mir. Nekatere oblike turizma oziroma rekreacije so za gozd v vsakem primeru neprimerne (npr. dirke s terenskimi avtomobili in motorji po gozdnih cestah, vlakah in brezpotjih). Takšne oblike rekreacije je treba organizirati na posebej pripravljenih poligonih, lahko delno tudi v gozdnem predelu, če ga zavestno žrtvujemo tem namenom. V takšnih predelih je gozdno drevje seveda zgolj kulisa in ne gradnik gozdnega ekosistema.

Zlasti pri takšnih oblikah rekreacije je treba pomisliti tudi na lastništvo oziroma pri nas na dejstvo, da je velika večina slovenskih gozdov zasebnih (pred denacionalizacijo 65 %, po njej 75-80 %). Naš Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93) sicer dovoljuje v zasebnem gozdu prost dostop in gibanje drugim osebam ter v skladu s predpisi čebelarjenje, lov in rekreativno nabiranje piodov, zelnatih rastlin, gob in prostoživečih živali (5. člen), zato tudi država prispeva k stroškom gospodarjenja z gozdom in k vzdrževanju gozdnih cest, vendar bi utegnilo priti do konfliktov, če bi obiskovalci gozdov z neodgovornim ravnanjem povzročali škodo na sestojih ali rastiščih.

Kdor usmerja ljudi v gozd in gozdni prostor, mora zato posvetiti ustrezno pozornost tudi njihovem osveščanju, da jih pouči, kaj je primerno gozdnemu okolju in kaj ni.

Naloga gozdarjev je, da, upoštevajoč tudi spoznanja drugih strok, čim bolje spoznamo vloge gozdov v posameznih predelih – določimo poudarjenost posameznih funkcij gozdov v njih – in s poznavanjem občutljivosti in ranljivosti gozdnih združb in njihovih rastišč usmerjamo ne le razvoj gozdov in izkoriščanje njihovih proizvodnih potencialov, ampak uživanje vseh njihovih dobrin, torej tudi turizma in rekreacije v gozdu in gozdnem prostoru.

V ta namen prostor najceloviteje obravnavamo in razčlenimo ob izdelavi 10-letnih gozdnogospodarskih načrtov oziroma ob izdelavi njihovih prostorskih delov, ki bodo imeli značaj prostorsko-reditvenih aktov in bodo tudi sprejemani po postopku sprejemanja teh aktov. Ker je Zakon o urejanju prostora in graditvi (naslov osnutka) še v sprejemanju, ti postopki pravno formalno še niso dorečeni.

Pri razmišljanju o pravilni in smotni rabi prostora, in to vsega, ne le gozdnega, moramo razmišljati od velikega k majhnemu, kar v prenesenem pomenu, primernemu vsebinski obravnavi prostora, pomeni: od bistvenega k manj bistvenemu (fakultativnemu) oziroma od ekskluzivnega k splošnemu.

Drugače povedano: izjemne vrednote v prostoru, ki edine lahko služijo nekemu namenu, je treba ohranjati predvsem za ta namen. Ne gre jih obremenjevati z rabami oziroma dejavnostmi, ki jih lahko izvajamo kjerkoli. Z vidika temeljne naloge (sodobnega) človeka – ohranjati biološko pestrost in vse oblike življenja na našem planetu – imajo naravovarstveni cilji oziroma zagotavljanje obojega prednost pred zagotavljanjem materialnih dobrin.

Na mnogih površinah pa je treba z ustrežno mero subtilnosti med seboj usklajevati več bolj ali manj enakovrednih rab prostora.

Ob načrtovanju razvoja turizma in rekreacije v gozdu in gozdnem prostoru moramo upoštevati tudi dejstvo, da sta z naravo gozda in vseh njegovih vlog usklajeni dejavnosti lahko tudi pomemben dejavnik v razvoju podoželjaja.

5 KRAŠKI SVET TER TURIZEM IN REKREACIJA V GOZDU

5 KARST AREA AND TOURISM AND RECREATION IN THE FOREST

Kraški svet zavzema v Sloveniji 9.000 km², kar je 44 % njene površine (Mihevc 1992 – po P. Habiču 1992). Odlikujejo ga karbonatne kamnine, iz katerih voda z raztapljanjem skozi tisočletja oblikuje številne in zelo značilne oblike kraškega površja in podzemlja. Velika prepustnost karbonatnih

kamnin kraškega sveta ima za posledico odsotnost površinskih vod, neenakomerno preperevanje apnenca, ki tu zelo prevladuje, pa veliko skalovitost površja. Razvoj tal poteka zlasti na kompaktnjših apnencih silno počasi, saj je topljenje izredno počasen pedogenetski proces, netopnega ostanka pa je v teh kamninah praviloma zelo malo (manj kot 1 %). Vse navedeno poleg podnebja določa osnovne pogoje za razvoj rastja in tudi opozarja na občutljivost kraškega sveta ter na težko in dolgotrajno popravilo ran, ki jih tu storimo rasti in vsej naravi.

Zelo težko je v nekaj stavkih orisati gozdno vegetacijo klimatsko in reliefno zelo raznolikega kraškega sveta v Sloveniji. V predgorskem pasu, predvsem v preddinarskem svetu pa tudi v gorskem pasu mu dajejo značilen videz obsežni bukovi gozdovi, gorski pas dinarskega krasa in predalpskega sveta prekrivajo obsežni jelovobukovi gozdovi. Altimontanski pas tvorijo v Alpah mešani gozdovi bukke in smreke s primesjo macesna, v dinarskih gozdovih pa ta pas poraščajo (višinski) bukovi gozdovi, ki tod tudi oblikujejo zgornjo gozdno mejo.

Razen na nizkem krasu, kjer so bili gozdovi v preteklih stoletjih praktično povsem izkrčeni, zdaj pa se postopno vračajo – zaradi uspešne sadnje črnega bora in naravnega zaraščanja – so gozdovi na kraškem svetu zaradi težje prehodnosti in pomanjkanja vode ter zato manjše naseljenosti med najbolj ohranjenimi pri nas.

Ko govorimo o turizmu in rekreaciji v gozdovih slovenskega kraškega sveta, moramo razmišljati po prej predstavljenem vzorcu – od ekskluzivnega k splošnemu. Ne glede na nekatere že objavljene bolj zapletene delitve gozdov po primernosti v turistične in rekreativne namene (Jeršič 1990, Pirmat 1990, Žonta 1990), bi lahko na osnovi takšnega razmišljanja v pogledu turistične in rekreativne vloge pregledno razčlenili kraške gozdove predvsem v tri skupine.

5.1 Obsežni gozdovi visokega krasa

5.1 Vast Forests of the High Karst

Ti gozdovi so zaradi nenaseljenosti in ekološke čistosti v slovenskem prostoru

posebna vrednota, tako v krajinskem in ekološkem pogledu (ohranjeno rastje in živalski svet) kot zaradi njihove vloge pri zagotavljanju zdrave pitne vode. Tu mislimo na primer na večji del gozdov Triglavskega narodnega parka, na gozdove Trnovske planote, Nanosa in Hrušice, Javornikov in Snežnika, Kočevskega Roga in druge. Omenjene ekološke vloge lahko v Sloveniji opravljajo samo ti gozdovi, na vsem kraškem svetu pa samo ta območja zagotavljajo odtok resnično zdrave vode v kraško podzemlje. Vse te gozdove moramo, ne glede na posebno zaščito manjših predelov znotraj njih zaradi posebnih navarovarstvenih razlogov, čim bolj varovati v celoti, da ostanejo po sestavi rastja in živalskega sveta čim bolj naravni, poleg tega pa jih z vsemi sredstvi varovati pred onesnaževanjem. Razen turizma in rekreacije, ki bi jima bil motiv tak ohranjen gozd, bi morali v območju gozdov z navedenimi kvaliteta in vlogami vse oblike turizma in rekreacije omejevati. Še posebej strogi režimi za obiskovanje bi morali biti v izločenih t. i. mirnih conah in različnih rezervatih.

V zvezi s temi gozdovi in njihovimi tako poudarjenimi vlogami ne moremo mimo vprašanja t. i. lovskega turizma, ki poteka prek površine vseh gozdov in moti življenje gozda, ne le z navzočnostjo lovcev, ampak tudi z neposrednim poseganjem (z odstrelom) v populacije divjih živali. Če uravnavanje populacij divjih živali z odstrelom sledi strokovno ustrezno določenim usmeritvam, moramo to poseganje v gospodarskih gozdovih dopustiti, podobno kot strokovno poseganje v gozdove s sečnjo, navzočnost lovcev pa zelo malo obremenjuje gozdove, znatno manj kot jih obremenjujemo z vsemi gozdnogospodarskimi opravili.

Omenjeni gozdovi imajo tudi zelo pomembno proizvodno vlogo, saj tod prevladujejo za rast gozdnega drevja ugodna rastišča, vendar gozdnogojitveni ukrepi, ki na sonaraven način zagotavljajo trajno izpolnjevanje te vloge gozda, v celoti zagotavljajo varovanje virov čiste pitne vode. Posebna previdnost pa je pri izpolnjevanju proizvodne vloge teh gozdov seveda potrebna ob uporabi gozdne mehanizacije.

5.2 Primestni gozdovi

5.2 Suburban Forests

Primestne gozdove zaradi bližine naselij obično največ ljudi in jih rekreacija najbolj obremenjuje. Nekatere od teh gozdov bi bilo primerno posebej opremiti za posamezne oblike rekreacije, pač skladno z interesi ljudi in njihovimi potrebami po rekreaciji. Priporočljivo bi bilo, če bi primestne gozdove, še posebej tiste, ki bi jih bilo treba v rekreativne namene v večji meri dodatno opremiti, v primeru, da so v zasebni lasti, lokalne skupnosti odkupile in se tako izognile morebitnim zapletom z lastniki gozdov.

V to skupino gozdov lahko štejeemo tudi gozdove v neposredni bližini pomembnejših turističnih točk. V teh primerih gre za poudarjeno turistično vlogo. Kako globoko v gozd dopustiti povečan vpliv ljudi, ki obično določeno turistično točko, je odvisno predvsem od narave in vlog gozdov, ki jo obdajajo. V primeru poudarjene navarovarstvene vloge želimo vpliv ljudi v gozd in gozdni prostor omejiti, v primeru, ko turistična točka leži v manj občutljivem gozdnem okolju, pa bomo morda z gozdovi v okolici turistične točke ravnali podobno kot s primestnimi gozdovi.

5.3 Vsi drugi gozdovi in gozdiči

5.3 All the other Forests and Groves

Sem sva uvrstila gozdove, ki pri ohranjanju naše naravne dediščine (v širšem smislu) sicer nimajo tolikšnega pomena kot obsežni strnjeni in nenaseljeni gozdni kompleksi, opravljajo pa v krajini pomembne vloge, še posebej v tem, da kot zadnji ostanek naravnejšega sveta pomagajo vzdrževati ravnotežje vsemu spremenjenemu v krajini – zaradi zazidave, gradnje infrastrukturnih objektov, kmetijstva in drugih rab. Če jih ne onesnažimo z divjimi odlagališči smeti, in to se resnično ne bi več smelo dogajati, gotovo veliko prispevajo tudi k čistosti kraških vodnih virov, saj je vse kraško podzemlje zelo povezano in zbira vodo od vsepovsod (P. Habič 1991).

Tudi ti gozdovi opravljajo določeno rekreativno vlogo, ki pa ni tako izražena, da bi zahtevala posebne prilagoditve gospodarjenja z gozdovi. V nasprotju z gozdovi

v osrčju obsežnih gozdov visokega krasa njihova občasna prevelika obljudenost (npr. zaradi gobarjenja, nabiranja drugih gozdnih sadežev) tudi ne moti preveč.

Po Zakonu o gozdovih gozdarji usmerjamo razvoj gozdov in gozdnega prostora, določamo najvišjo možno stopnjo izkoriščanja gozdov ter pogoje za usklajeno rabo gozdov in poseganje v gozdove. Primerno bi bilo, da bi se oblike množičnejšega turizma in rekreacije ter oblike obojega, ki bi utegnile motiti gozdni ekosistem ali funkcije gozdov, določile za poseg v prostor in bi zanje moral organizator pridobiti soglasje Zavoda za gozdove Slovenije. To bi poenostavilo prizadevanja za usklajevanje vseh rab gozdov in gozdnega prostora.

VIRI

1. Anko, B. 1990. Rekreacija, turizem, gozdarstvo. (Zbornik seminarja Rekreacijska vloga gozda), Ljubljana, s. 15-24
2. Čerovsky, J. 1992. Tourism, Environment and Education – a Global View. (Conf. proc.

Educating for Sustainable Tourism), Ljubljana, s. 13-16

3. Habič, P. 1991. Kraški izviri Unice in njihovo zaledje. (Zbornik Posveta o varovanju pitne vode na Krasu), Postojna.

4. Jeršič, M. 1990. Sodobni rekreacijski motivi kot dejavnik preobrazbe pokrajine. (Zbornik seminarja Rekreacijska vloga gozda), Ljubljana, s. 92-106

5. Mihevc, A. 1992. Cave Tourism and the Problems of the Cave Protection in Slovenia. (Conf. proc. Educating for Sustainable Tourism), s. 113-116

6. Pirnat, J. 1990. Izhodišča za vrednotenje rekreacijske vloge gozda. (Zbornik seminarja Rekreacijska vloga gozda), Ljubljana, s. 146-154

7. Stritih, B. 1990. Doživljaljske in vedenjske komponente rekreacije v gozdu. (Zbornik seminarja Rekreacijska vloga gozda), Ljubljana, s. 70-82

8. Tavčar, M. 1990. Rekreacija v gozdu – most do javnosti. (Zbornik seminarja Rekreacijska vloga gozda), Ljubljana, s. 140-145

9. Žonta, I. 1990. Normativizem in tehnična komponenta rekreacije v gozdu. (Zbornik seminarja Rekreacijska vloga gozda), Ljubljana, s. 34-56

10. Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/1993)

Surove rastiščne razmere so svojstven čar kraškega gozda (foto: Elizabeta Habič)

